

Numatomo teisinio reguliavimo poveikio
vertinimo metodikos
3 priedas

NUMATOMO TEISINIO REGULIAVIMO POVEIKIO VERTINIMO PAŽYMA

Projekto pavadinimas	Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Dalinio pastoviųjų išlaidų kompensavimo klasifikuojamųjų apgyvendinimo paslaugų teikėjams ir Subsidijų atvykstančiojo turizmo kelionių organizatoriams tvarkos aprašų patvirtinimo“ projektas
Projekto rengėjas	Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija
Projekto tikslas	Užtikrinti atvykstančiojo turizmo paslaugų teikėjų ir klasifikuojamųjų apgyvendinimo įstaigų likvidumą dėl besitęsiančios COVID-19 pandemijos

Siūlomo projekto poveikio įvertinimas
(teigiamos ir (ar) neigiamos pasekmės)

Poveikis atitinkamai
sričiai

Turizmui tebesant vienas iš labiausiai COVID-19 pandemijos paveiktų ekonomikos sektorių, turizmo paslaugų teikėjų **likvidumas vis dar nėra stabilus**. 2020 m. užsienio turistų skaičius Lietuvoje sumažėjo **per daugiau kaip 70 proc.** 2021 m. jų sumažėjo dar 4 proc. Atsižvelgus į pandemiją, tarptautinius keliavimo ribojimus, nėra prielaidų **šiame skaičiaus atsitęsti didėjimui**.
Nutarimu tvirtinamos 2 priemonės.

Priemonė „Dalinis pastoviųjų išlaidų kompensavimas klasifikuojamųjų apgyvendinimo paslaugų teikėjams“. Sektoriaus pajamos 2020 m. **krito** 41 proc.

Elektros ir gamtinių dujų kainos pastaraisiais metais keletą kartų viršija buvusias **iki šiol**, todėl apgyvendinimo paslaugų teikėjai už komunalines paslaugas, šildymą, gamtines dujas, elektros energiją gauna **keliagubai didesnes sąskaitas nei lig šiol**.

Siūloma priemonė leistų klasifikuojamųjų apgyvendinimo paslaugų teikėjams, dėl COVID-19 patyrusiems 40 proc. pajamų kritimą, teikti paraiškas ir prašyti padengti iki pusės sąskaitos sumos už šildymo, elektros, gamtinių dujų tiekimo paslaugas. **Jei** tai įvertinti neužtenka **duomenų**, pareiškėjai gali kreiptis vienkartinės išmokos iki 100 Eur **už vieną kambarį (numerį), siūlomą kaip nedalomą vienetą**. Tai užtikrins jų išgyvenimą neturistinio sezono metu bei leis užtikrinti **pasiūlymą** šiltuoju metų laiku, kai sugrįš užsienio turistai, kuriems aukšto lygio apgyvendinimo paslaugos yra pirmo būtinumo paslaugos.

Kadangi tai yra paramos priemonė, neigiamas poveikis srities reguliavimui nenumatomas.

Priemonė „Subsidijos atvykstančiojo turizmo kelionių organizatoriams“. Sektoriaus pajamos 2020 m. krito 82 proc.

Siūloma priemone būtų skiriama **iki 3 Eur subsidija už vieną atvykusį už turistą** iš užsienio valstybių suteiktas kelionės į Lietuvos Respubliką organizavimo paslaugas. Priemonės įgyvendinimas leis užtikrinti užsienio turistų pritraukimą į Lietuvą užsiimančių ūkio subjektų **veiklos tęsimą likvidumui** bei galimybėmis pasiruošti kitam turistiniam sezonui, kadangi didžioji dalis kontaktų ir pardavimų yra atliekama būtent žiemą-pavasari (ne sezono metu).

Neigiamas poveikis nėra numatomas.

Komentuota [MG1]: Pastaraisiais metais nuosekliai didėjo ir 2022 m. beveik dvigubai viršija buvusius 2019 m.

Komentuota [MG2]: keliskart

Komentuota [MG3]: paslaugos teikėjui pradėjus paslaugas teikti nuo 2019 m. 11 mėn.

Komentuota [MG4]: apgyvendinimo paslaugų teikimą objekte ne turistinio sezono metu bei leis užtikrinti paslaugų teikimą sezono metu pilna apimti

**Poveikis
valstybės finansams**

Priemonių įgyvendinimui 2021 m. iš Lietuvos Respublikos Vyriausybės bus prašoma skirti 4 mln. Eurų, įskaitant priemonių administravimą (UAB „Investicijų ir verslo garantijos“). Atsižvelgiant, kad vienas užsienio turistų vidutiniškai Lietuvoje išleidžia 350 eurų, o viešbučiai, moteliai, svečių namai, kempingai sumoka yra PVM, GPM, akcizų ir kitų mokesčių mokėtojai, tikimasi, kad suminis priemonės rezultatas valstybės finansams bus teigiamas.

**Poveikis
konkurencijai**

Esant įvairiems taikomiems keliavimo apribojimams ar kitoms pandemijos sąlygoms užsienio turistų sumažėjo (2020 m. jų apnakvindinta-nakvynių skaičius sumažėjo 42 proc. mažiau nei 2019 m., o 2021 m. – net 44 proc. mažiau), apgyvendinimo įstaigų užimtumas 2021 m. buvo daugiau kaip 2,5 karto mažesnis, todėl sezono metu šie paslaugų teikėjų pajamos buvo mažesnės; negalėjo užsidirbti visiems metams į priekį. Tokiu būdu jie atsidūrė nelygiavertėje padėtyje su neklasifikuojamųjų apgyvendinimo paslaugų teikėjais, kurių daugumą sudaro kaimo turizmo sodybos ir trumpam laikui nuomojami privatūs apartamentai. Viena, šių objektų išlaikymo kaštai yra žemesni ir jie, priešingai nei viešbučių atveju, didele dalimi gali būti nefiksuojami, jei jais nėra naudojamas. Antra, didelė dalis tokių objektų rinkoje lengviau prisiderinti prie rinkos poreikių ir vietoje apgyvendinimo paslaugų pasiūlyti ilgalaikės nuomos paslaugas laisvai migruoja tarp trumpalaikės nuomos (paslaugos teikiamos turistams) ir ilgalaikės nuomos modelio. Viešbučių, svečių namų, motelių atveju tai nėra ne visada įmanoma arba labai sudėtinga reikalauja labai didelių investicijų.

Klasifikuojamoms apgyvendinimo paslaugoms – viešbučiams, moteliams, svečių namams – yra keliami specifiniai įrengimo, ploto, išplanavimo, atmosferos, komforto, teikiamų paslaugų reikalavimai, kurie padidina šių paslaugų teikimo sąnaudas. Didelės viešosios erdvės, kitas nenaudingas plotas taip pat turi būti šildomas, apšviestas, o tai vėlgi didina komunalinių paslaugų sąskaitas.

Taip pat, klasifikuojamosios apgyvendinimo paslaugos didžiaja dalimi daugiausiai yra skirtos naudoti užsienio turistams, kurie šalies ekonomiką papildo savo išlaidomis, todėl valstybei tai ekonomiškai vertingesnė veikla; be to, jiems galioja įvairios su statistikos pateikimu, paslaugų kokybės lygio užtikrinimu galiojančios prievolės, todėl turi galioti ir aukštesnio lygio valstybės apsauga.

Atvykstamojo turizmo veikla užsiimančios ūkio subjektai nekonkuruoja su vietinio ir išvykstamojo turizmo veikla užsiimančiais ūkio subjektais, kadangi jų paslaugos skirtos iš užsienio atvykstantiems turistams, rinka nėra Lietuvos Respublika – jie veikia vienoje ar kelse pasirinktose užsienio šalyse. Projektu siekiama padidinti į Lietuvą atvykstančių užsienio turistų, kurie čia atvykę naudotųsi turizmo paslaugomis ir prisidėtų prie teigiamo turizmo sektoriaus eksporto-importo saldo (užsieniečiams parduodami kelionių paketai paslaugos yra priskiriamas paslaugų eksportui).

Be to, 2021 m. buvo skirtos valstybės lėšos rinkodaros, infrastruktūros projektams, nukreiptiems į vietinį turizmą, kuris Lietuvoje išlaiko ikipandeminį lygį. Tuo tarpu išvykstamasis turizmas, nors iš pradžių taip pat fiksavęs aukštus kritimo rodiklius, nuo 2021 m. vasaros ėmė atsigausti ir, tikimasi, pasieks prieškrizinį lygį jau šių metų pirmoje pusėje. Todėl atvykstamasis turizmas tampa nekonkurencinga veikla palyginti su vietiniu ir išvykstamoju, kadangi ekonominė grąža galimai bus jūntama tikėtina tik metų pabaigoje, ir tik jei Lietuva taps konkurencinga turizmo kryptimi ypač išaugusioje konkurencijoje dėl kiekvieno užsienio turisto.

**Poveikis
administracinei
naštai**

Subjektams, pageidaujantiems gauti kompensaciją / subsidiją pagal tvarkos aprašą, tenkanti administracinė našta – dokumentų rengimas, paraiškų teikimas, papildomos prašomos informacijos pateikimas priemonės administratoriui.

Kita svarbi informacija

Paraiškas vertins ir kompensacijas teiks UAB „Investicijų ir verslo garantijos“⁶⁶.

Informacija apie asmenį ir instituciją, atsakingą už poveikio vertinimą

Vardas ir pavardė	Marius Gorochovskis
Pareigos	vyr. specialistas
Institucija (padalinys)	Turizmo politikos skyriaus
Telefono numeris ir elektroninio pašto adresas	+370 659 21 821 m.gorochovskis@eimin.lt
